

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กมล สนธิเกษตริน. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ พ.ศ. 2532.

ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. ญวนอพยพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2521.

เดชชาติ วงศ์โรมลเชษฐ. หลักรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ 2516.

ชุมพร บัจจุสานนท์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศและองค์กระระหว่างประเทศ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วย 6-10 พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530.

ทวี ตะเวทีกุล. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล คำสอน ภาค 6 ชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2477.

ปรัชญา เวลารัชช, นพนธิ สุริยะ, ชุมพร บัจจุสานนท์, วีรพันธ์ วัชรชาติย์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. หน่วยที่ 7-15. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2528.

ฟิลลิป ซี. เจสสัน. กฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบัน. แปลโดย สมศักดิ์ ชูโต และ ฉัตรทิพย์ นาถสุภา งานแปลของสภาวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 26 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ, 2516.

ภาสกร ชุณหไร. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล พระนคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

_____. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

วิเชียร วัฒนคุณ. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2509.

หยุด แสงอุทัย. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 4.

พระนคร : รัชดารมภ์การพิมพ์และหล่อตัวพิมพ์, 2504.

_____ . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 10. พระนคร :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

บทความ

จรัญ ภักดีธนากุล. "ความไม่เป็นธรรมในกฎหมายสัญชาติของไทย." บทบัญญัติ มิถุนายน 2534.

ไชยศ วิฑูรานุพงษ์. "คดีสัญชาติ." วารสารอัยการ. ธันวาคม 2533.

ผดุง บัณฑิตสังข์. "การปฏิบัติต่อคนต่างด้าว". วารสารนิติศาสตร์ศรีปทุม. ม.ค.-มี.ย. 2532.

วิชา มหาคุณ. "อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ." วารสารกฎหมาย. ฉบับที่ 1 ม.ค.-เม.ย. 2521.

วิเชียร เจนสวัสดิชัย. "การส่งผู้ร้ายข้ามแดน." วารสารจุฬาลงกรณ์. ฉบับที่ 2 พฤษภาคม 2519.

เอกสาร

โครงการสัมมนาเรื่อง ความร่วมมือทางกฎหมายของกลุ่มประเทศอาเซียนเกี่ยวกับผู้อพยพและ ความผิดทางทะเล กองฝึกอบรม สำนักงานอัยการสูงสุด.

ชุมพร บัจจุสานนท์. "แนวความคิดเกี่ยวกับสัญชาติ." เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "กฎหมายสัญชาติ : ปัญหาและแนวทางแก้ไข." วันที่ 26 มิถุนายน 2534 ณ ห้องรางทอง โรงแรมบางกอกพาเลซ

บันทึกหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2524.

บันทึกหารือสัญชาติของ ด.ญ.แคทอลีน จาลาแบร์ต. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2514.

บันทึกหรือการตีความตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 : กรณีสัญชาติของบุตรทหาร
อเมริกันที่เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีมารดาเป็นคนไทย สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา 2521.

บันทึกปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการถอนสัญชาติไทยตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337
ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สิงหาคม 2517.

ปัญหาเด็กลูกครึ่งในด้านกฎหมาย. มูนิธิเฟิร์ล เอส บัค.

หนังสือสั่งการลับ. ค่วนมากที่สุด มท. 0313/ว.793 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2520.

หลักการวินิจฉัยสัญชาติ. งานวิชาการและระบบการทะเบียนราษฎร ศูนย์อำนวยการ
กองทะเบียนราษฎร ฝ่ายสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กองทะเบียน
กรรมการปกครอง

พันธ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. "ทัศนะของนักกฎหมายต่อปัญหาการได้สัญชาติไทย
ในปัจจุบัน." เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "กฎหมายสัญชาติ : ปัญหาและ
แนวทางแก้ไข" วันที่ 26 มิถุนายน 2534 ณ ห้องรางทอง โรงแรมบางกอกพาเลซ.

_____ "สิทธิของเด็กที่มีสัญชาติไทย."

หนังสือที่ มท.0202/ว.1193 ลงวันที่ 11 กันยายน 2532.

วิทยานิพนธ์

เชด นาวาร์ตัน. "ความรับผิดชอบทางแพ่งของรัฐต่อคนต่างด้าว." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
ทางการทูต ภาค 2 ลักษณะวิชากฎหมายระหว่างประเทศศึกษาร. มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, มปป.

วิชา มหาคุณ. "การใช้เหตุผลในทางกฎหมาย." วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิลาวัลย์ ปิตาวรานนท์. "การพิสูจน์สัญชาติไทยของบุคคลธรรมดา." วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

สุจินต์ ชัยมังคลานนท์. "สิทธิในการประกอบอาชีพของคนต่างด้าว." วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

สุพานิต มั่นสุข. "เขตอำนาจศาลในคดีอาญา." วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

ภาษาอังกฤษ

หนังสือ

Bishop, William W., Jr. International Law Cases and Materials,
3rd. ed. Boston : Little Brown & Co., 1962.

Borchard, Edwin M. The Diplomatic protection of Citizen Aboard
or the law of International Claims. New York : Reprinted,
1970.

Brawnlie, Ian. Principle of public International Law. 2nd. ed.
London : Clarendon Press, 1973.

Brierly, J.L. The Law of Nations. 5th. ed. Oxford, The Clarendon
Press, 1955.

Dunn, Frederick Sherwood. The protection of nationals. Baltimore :
John Hopkins Press, 1932. New York : Kraus Reprinted Co.,
1970.

Fenwick, Charles G. International Law 3rd. ed. New York :
Appleton-Centry-crofts, Inc., 1948.

Freeman, Alwyn V. The International REsponsibility of states for
denial of Justice. New York : Kraus Reprinted Co., 1970.

Greig, D.W. International Law. 2nd.ed. London : Butterworths,
1976.

- Hamprey, John P. The U.N. charter and the University Declaration of Human Rights. The International Protection of human rights, ed. by Evan Luard, New York Fredrick A. Praeger (1967).
- Hudson Seckler Catheryn. Statelessness : with special reference to the United States. Washington Diggest Press, 1934.
New York : Kraus Reprinted, 1971.
- Kalsen, Hans. Principles of International Law. 2nd. ed. Revised and edited by Robert W. Tucker.
- Jussup, Philip C. The Modern Law of Nations an introduction
Reprinted New York : Archon Book, 1968.
- Lauterpacht H. An International Bill of Rights of Man. New York, 1945.
_____. Oppenheim's International Law Vol.1 Longmans, Green and Co., 1958.
- Oppenheim, L. International Law a treatise Vol 1-peace. 8th ed. Lauterpacht, H. ed. London : Longman Green 1955.
- Pieter N. Drost. Human Rights As Legal Rights. 2nd. ed. A.W. Sijthoff-Leyden, 1965.
- Starke J.C. Introduction to international Law. 10th. ed. London : Butterworths, 1989.
- Wallace M M Rebecca. International Law : A Student Introduction. London : Sweet & Maxwell, 1986.
- Weis P. Nationality and Statelessness in international Law. 2nd. ed. sijthoff & Noordhoff Alphen aan den Rijn The Natherlands, 1979.

บทความ

American Journal of International Law Vol. 45, July, 1945 No. 3.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONVENTION ON CERTAIN QUESTIONS RELATING TO THE CONFLICT OF NATIONALITY LAWS

(The Hague, 1930)¹

[*The High Contracting Parties,*]

Considering that it is of importance to settle by international agreement questions relating to the conflict of nationality laws;

Being convinced that it is in the general interest of the international community to secure that all its members should recognise that every person should have a nationality and should have one nationality only;

Recognising accordingly that the ideal towards which the efforts of humanity should be directed in this domain is the abolition of all cases both of statelessness and of double nationality;

Being of opinion that, under the economic and social conditions which at present exist in the various countries, it is not possible to reach immediately a uniform solution of all the above-mentioned problems;

Being desirous, nevertheless, as a first step toward this great achievement, of settling in a first attempt at progressive codification, those questions relating to the conflict of nationality laws on which it is possible at the present time to reach international agreement,

Have decided to conclude a Convention and have for this purpose appointed as their Plenipotentiaries . . . Who . . . Have Agreed as follows:

Chapter I. General Principles

Article 1

It is for each State to determine under its own law who are its nationals. This law shall be recognised by other States in so far as it is consistent with international conventions, international custom, and the principles of law generally recognised with regard to nationality.

Article 2

Any question as to whether a person possesses the nationality of a particular State shall be determined in accordance with the law of that State.

Article 3

Subject to the provisions of the present Convention, a person having two or more nationalities may be regarded as its national by each of the States whose nationality he possesses.

Article 4

A State may not afford diplomatic protection to one of its nationals against a State whose nationality such person also possesses.

Article 5

Within a third State, a person having more than one nationality shall be treated as if he had only one. Without prejudice to the application of its law in matters of personal status and of any conventions in force, a third State shall, of the nationalities which any such person possesses, recognise exclusively in its territory either the nationality of the country in which he is

habitually and principally resident, or the nationality of the country with which in the circumstances he appears to be in fact most closely connected.

Article 6

Without prejudice to the liberty of a State to accord wider rights to renounce its nationality, a person possessing two nationalities acquired without any voluntary act on his part may renounce one of them with the authorisation of the State whose nationality he desires to surrender.

This authorisation may not be refused in the case of a person who has his habitual and principal residence abroad, if the conditions laid down in the law of the State whose nationality he desires to surrender are satisfied.

Chapter II. Expatriation Permits

Article 7

In so far as the law of a State provides for the issue of an expatriation permit, such a permit shall not entail the loss of the nationality of the State which issues it, unless the person to whom it is issued possesses another nationality or unless and until he acquires another nationality.

An expatriation permit shall lapse if the holder does not acquire a new nationality within the period fixed by the State which has issued the permit. This provision shall not apply in the case of an individual who, at the time when he receives the expatriation permit, already possesses a nationality other than that of the State by which the permit is issued to him.

The State whose nationality is acquired by a person to whom an expatriation permit has been issued, shall notify such acquisition to the State which has issued the permit.

Chapter III. Nationality of Married Women

Article 8

If the national law of the wife causes her to lose her nationality on marriage with a foreigner, this consequence shall be conditional on her acquiring the nationality of the husband.

Article 9

If the national law of the wife causes her to lose her nationality upon a change in the nationality of her husband occurring during marriage, this consequence shall be conditional on her acquiring her husband's new nationality.

Article 10

Naturalisation of the husband during marriage shall not involve a change in the nationality of the wife except with her consent.

Article 11

The wife who, under the law of her country, lost her nationality on marriage shall not recover it after the dissolution of the marriage except on her own application and in accordance with the law of that country. If she does recover it, she shall lose the nationality which she acquired by reason of the marriage.

Chapter IV. Nationality of Children

Article 12

Rules of law which confer nationality by reason of birth on the territory of a State shall not apply automatically to children born to persons enjoying diplomatic immunities in the country where the birth occurs.

The law of each State shall permit children of consuls *de carrière*, or of officials of foreign States charged with official missions by their Governments, to become divested, by repudiation or otherwise, of the nationality of the State in which they were born, in any case in which on birth they acquired dual nationality, provided that they retain the nationality of their parents.

Article 13

Naturalisation of the parents shall confer on such of their children as, according to its law, are minors the nationality of the State by which the naturalisation is granted. In such case the law of that State may specify the conditions governing the acquisition of its nationality by the minor children as a result of the naturalisation of the parents. In cases where minor children do not acquire the nationality of their parents as the result of the naturalisation of the latter, they shall retain their existing nationality.

Article 14

A child whose parents are both unknown shall have the nationality of the country of birth. If the child's parentage is established, its nationality shall be determined by the rules applicable in cases where the parentage is known.

A foundling is, until the contrary is proved, presumed to have been born on the territory of the State in which it was found.

Article 15

Where the nationality of a State is not acquired automatically by reason of birth on its territory, a child born on the territory of that State of parents having no nationality, or of unknown nationality, may obtain the nationality of the said State. The law of that State shall determine the conditions governing the acquisition of its nationality in such cases.

Article 16

If the law of the State, whose nationality an illegitimate child possesses, recognises that such nationality may be lost as a consequence of a change in the civil status of the child (legitimation, recognition), such loss shall be conditional on the acquisition by the child of the nationality of another State under the law of such State relating to the effect upon nationality of changes in civil status.

Chapter V. Adoption*Article 17*

If the law of a State recognises that its nationality may be lost as the result of adoption, this loss shall be conditional upon the acquisition by the person adopted of the nationality of the person by whom he is adopted, under the law of the State of which the latter is a national relating to the effect of adoption upon nationality.

Chapter VI. General and Final Provisions*Article 18*

The High Contracting Parties agree to apply the principles and rules contained in the preceding articles in their relations with each other, as from the date of the entry into force of the present Convention.

The inclusion of the above-mentioned principles and rules in the Convention shall in no way be deemed to prejudice the question whether they do or do not already form part of international law.

It is understood that, in so far as any point is not covered by any of the provisions of the preceding articles, the existing principles and rules of international law shall remain in force.

Article 19

Nothing in the present Convention shall affect the provisions of any treaty, convention or agreement in force between any of the High Contracting Parties relating to nationality or matters connected therewith.

Article 20

Any High Contracting Party may, when signing or ratifying the present Convention or acceding thereto, append an express reservation excluding any one or more of the provisions of Articles 1 to 17 and 21.

The provisions thus excluded cannot be applied against the Contracting Party who has made the reservation nor relied on by that Party against any other Contracting Party.

Article 21

If there should arise between the High Contracting Parties a dispute of any kind relating to the interpretation or application of the present Convention and if such dispute cannot be satisfactorily settled by diplomacy, it shall be settled in accordance with any applicable agreements in force between the parties providing for the settlement of international disputes.

In case there is no such agreement in force between the parties, the dispute shall be referred to arbitration or judicial settlement, in accordance with the constitutional procedure of each of the parties to the dispute. In the absence of agreement on the choice of another tribunal, the dispute shall be referred to the Permanent Court of International Justice, if all the parties to the dispute are parties to the Protocol of the 16th December, 1920, relating to the Statute of that Court, and if any of the parties to the dispute is not a party to the Protocol of the 16th December, 1920, the dispute shall be referred to an arbitral tribunal constituted in accordance with the Hague Convention of the 18th October, 1907, for the Pacific Settlement of International Conflicts.

Article 22

The present Convention shall remain open until the 31st December, 1930, for signature on behalf of any Member of the League of Nations or of any non-Member State invited to the First Codification Conference or to which the Council of the League of Nations has communicated a copy of the Convention for this purpose.

Article 23

The present Convention is subject to ratification. Ratifications shall be deposited with the Secretariat of the League of Nations.

The Secretary-General shall give notice of the deposit of each ratification to the Members of the League of Nations and to the non-Member States mentioned in Article 22, indicating the date of its deposit.

Article 24

As from January 1st, 1931, any Member of the League of Nations and any non-Member State mentioned in Article 22 on whose behalf the Convention has not been signed before that date, may accede thereto.

Accession shall be effected by an instrument deposited with the Secretariat of the League of Nations. The Secretary-General of the League of Nations shall give notice of each accession to the Members of the League of Nations and to the non-Member States mentioned in Article 22, indicating the date of the deposit of the instrument.

Article 25

A procès-verbal shall be drawn up by the Secretary-General of the League of Nations as soon as ratifications or accessions on behalf of ten Members of the League of Nations or non-Member States have been deposited.

A certified copy of this procès-verbal shall be sent by the Secretary-General of the League of Nations to each Member of the League of Nations and to each non-Member State mentioned in Article 22.

Article 26

The present Convention shall enter into force on the 90th day after the date of the procès-verbal mentioned in Article 25 as regards all Members of the League of Nations or non-Member States on whose behalf ratifications or accessions have been deposited on the date of the procès-verbal.

As regards any Member of the League or non-Member State on whose behalf a ratification or accession is subsequently deposited, the Convention shall enter into force on the 90th day after the date of the deposit of a ratification or accession on its behalf.

Article 27

As from January 1st, 1936, any Member of the League of Nations or any non-Member State in regard to which the present Convention is then in force, may address to the Secretary-General of the League of Nations a request for the revision of any or all of the provisions of this Convention. If such a request, after being communicated to the other Members of the League and non-Member States in regard to which the Convention is then in force, is supported within one year by at least nine of them, the Council of the League of Nations shall decide, after consultation with the Members of the League of Nations and the non-Member States mentioned in Article 22, whether a conference should be specially convoked for that purpose or whether such revision should be considered at the next conference for the codification of international law.

The High Contracting Parties agree that, if the present Convention is revised, the revised Convention may provide that upon its entry into force some or all of the provisions of the present Convention shall be abrogated in respect of all of the Parties to the present Convention.

Article 28

The present Convention may be denounced.

Denunciation shall be effected by a notification in writing addressed to the Secretary-General of the League of Nations, who shall inform all Members of the League of Nations and the non-Member States mentioned in Article 22.

Each denunciation shall take effect one year after the receipt by the Secretary-General of the notification but only as regards the Member of the League or non-Member State on whose behalf it has been notified.

Article 29

1. Any High Contracting Party may, at the time of signature, ratification or accession, declare that, in accepting the present Convention, he does not assume any obligations in respect of all or any of his colonies, protectorates, overseas territories or territories under suzerainty or mandate, or in respect of certain parts of the population of the said territories; and the present Convention shall not apply to any territories or to the parts of their population named in such declaration.

2. Any High Contracting Party may give notice to the Secretary-General of the League of Nations at any time subsequently that he desires that the Convention shall apply to all or any of his territories or to the parts of their population which have been made the subject of a declaration under the preceding paragraph, and the Convention shall apply to all the territories or the parts of their population named in such notice six months after its receipt by the Secretary-General of the League of Nations.

3. Any High Contracting Party may, at any time, declare that he desires that the present Convention shall cease to apply to all or any of his colonies, protectorates, overseas territories or territories under suzerainty or mandate, or in respect of certain parts of the population of the said territories, and the Convention shall cease to apply to the territories or to the parts of their population named in such declaration one year after its receipt by the Secretary-General of the League of Nations.

4. Any High Contracting Party may make the reservations provided for in Article 20 in respect of all or any of his colonies, protectorates, overseas territories or territories under suzerainty or mandate, or in respect of certain parts of the population of these territories, at the time of signature, ratification or accession to the Convention or at the time of making a notification under the second paragraph of this article.

5. The Secretary-General of the League of Nations shall communicate to all the Members of the League of Nations and the non-Member States mentioned in Article 22 all declarations and notices received in virtue of this article.

Article 30

The present Convention shall be registered by the Secretary-General of the League of Nations as soon as it has entered into force.

Article 31

The French and English texts of the present Convention shall both be authoritative.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE REDUCTION OF STATELESSNESS*

The Contracting States,

Acting in pursuance of resolution 896 (IX), adopted by the General Assembly of the United Nations on 4 December 1954,

Considering it desirable to reduce statelessness by international agreement, *Have agreed as follows:*

Article 1

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person born in its territory who would otherwise be stateless. Such nationality shall be granted:

- (a) at birth, by operation of law, or
- (b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, no such application may be rejected.

A Contracting State which provides for the grant of its nationality in accordance with subparagraph (b) of this paragraph may also provide for the grant of its nationality by operation of law at such age and subject to such conditions as may be prescribed by the national law.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 of this Article subject to one or more of the following conditions:

- (a) that the application is lodged during a period, fixed by the Contracting State, beginning not later than at the age of eighteen years and ending not earlier than at the age of twenty-one years, so, however, that the person concerned shall be allowed at least one year during which he may himself make the application without having to obtain legal authorization to do so;
- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period as may be fixed by that State, not exceeding five years immediately preceding the lodging of the application nor ten years in all;
- (c) that the person concerned has neither been convicted of an offence against national security nor has been sentenced to imprisonment for a term of five years or more on a criminal charge;
- (d) that the person concerned has always been stateless.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 (b) and 2 of this Article, a child born in wedlock in the territory of a Contracting State, whose mother has the nationality of that State, shall acquire at birth that nationality if it otherwise would be stateless.

4. A Contracting State shall grant its nationality to a person who would otherwise be stateless and who is unable to acquire the nationality of the Contracting State in whose territory he was born because he has passed the age for lodging his application or has not fulfilled the required residence conditions, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of the Contracting State first above mentioned. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. If application for such nationality is required, the application shall be made to the appropriate authority by or on behalf of the applicant in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 5 of this Article, such application shall not be refused.

* U.N. doc. A/Conf. 9/15.

5. The Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 4 of this Article subject to one or more of the following conditions:

- (a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;
- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;
- (c) that the person concerned has always been stateless.

Article 2

A foundling found in the territory of a Contracting State shall, in the absence of proof to the contrary, be considered to have been born within that territory of parents possessing the nationality of that State.

Article 3

For the purpose of determining the obligations of Contracting States under this Convention, birth on a ship or in an aircraft shall be deemed to have taken place in the territory of the State whose flag the ship flies or in the territory of the State in which the aircraft is registered, as the case may be.

Article 4

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person, not born in the territory of a Contracting State, who would otherwise be stateless, if the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of that State. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. Nationality granted in accordance with the provisions of this paragraph shall be granted:

- (a) at birth, by operation of law, or
- (b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, no such application may be rejected.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article subject to one or more of the following conditions:

- (a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three years, fixed by the Contracting State;
- (b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed by that State;
- (c) that the person concerned has not been convicted of an offence against national security;
- (d) that the person concerned has always been stateless.

Article 5

1. If the law of the Contracting State entails loss of nationality as a consequence of any change in the personal status of a person such as marriage, termination of marriage, legitimation, recognition or adoption, such loss shall be conditional upon possession or acquisition of another nationality.

2. If, under the law of a Contracting State, a child born out of wedlock loses the nationality of that State in consequence of a recognition of affiliation, he shall be given an opportunity to recover that nationality by written application to the appropriate authority, and the conditions governing such application shall not be more rigorous than those laid down in paragraph 2 of Article 1 of this Convention.

Article 6

If the law of a Contracting State provides for loss of its nationality by a person's spouse or children as a consequence of that person losing or being deprived of that nationality, such loss shall be conditional upon their possession or acquisition of another nationality.

Article 7

1. (a) If the law of a Contracting State permits renunciation of nationality, such renunciation shall not result in loss of nationality unless the person concerned possesses or acquires another nationality.

(b) The provisions of sub-paragraph (a) of this paragraph shall not apply where their application would be inconsistent with the principles stated in Articles 13 and 14 of the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly of the United Nations.

2. A national of a Contracting State who seeks naturalization in a foreign country shall not lose his nationality unless he acquired or has been accorded assurance of acquiring the nationality of that foreign country.

3. Subject to the provisions of paragraphs 4 and 5 of this Article, a national of a Contracting State shall not lose his nationality, so as to become stateless, on the ground of departure, residence abroad, failure to register or on any similar ground.

4. A naturalized person may lose his nationality on account of residence abroad for a period, not less than seven consecutive years, specified by the law of the Contracting State concerned if he fails to declare to the appropriate authority his intention to retain his nationality.

5. In the case of a national of a Contracting State, born outside its territory, the law of that State may make the retention of its nationality after the expiry of one year from his attaining his majority conditional upon residence at that time in the territory of the State or registration with the appropriate authority.

6. Except in the circumstances mentioned in this Article, a person shall not lose the nationality of a Contracting State, if such loss would render him stateless, notwithstanding that such loss is not expressly prohibited by any other provision of this Convention.

Article 8

1. A Contracting State shall not deprive a person of its nationality if such deprivation would render him stateless.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a person may be deprived of the nationality of a Contracting State:

(a) in the circumstances in which, under paragraphs 4 and 5 of Article 7, it is permissible that a person should lose his nationality;

(b) where the nationality has been obtained by misrepresentation or fraud.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, a Contracting State may retain the right to deprive a person of his nationality, if at the time of signature, ratification or accession it specifies its retention of such right on one or more of the following grounds, being grounds existing in its national law at that time:

(a) that, inconsistently with his duty of loyalty to the Contracting State, the person

(i) has, in disregard of an express prohibition by the Contracting State rendered or continued to render services to, or received or continued to receive emoluments from, another State, or

(ii) has conducted himself in a manner seriously prejudicial to the vital interests of the State;

(b) that the person has taken an oath, or made a formal declaration, of allegiance to another State, or given definite evidence of his determination to repudiate his allegiance to the Contracting State.

4. A Contracting State shall not exercise a power of deprivation permitted by paragraphs 2 or 3 of this Article except in accordance with law, which shall provide for the person concerned the right to a fair hearing by a court or other independent body.

Article 9

A Contracting State may not deprive any person or group of persons of their nationality on racial, ethnic, religious or political grounds.

Article 10

1. Every treaty between Contracting States providing for the transfer of territory shall include provisions designed to secure that no person shall become stateless as a result of the transfer. A Contracting State shall use its best endeavours to secure that any such treaty made

by it with a State which is not a party to this Convention includes such provisions.

2. In the absence of such provisions a Contracting State to which territory is transferred or which otherwise acquires territory shall confer its nationality on such persons as would otherwise become stateless as a result of the transfer or acquisition.

Article 11

The Contracting States shall promote the establishment within the framework of the United Nations, as soon as may be after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, of a body to which a person claiming the benefit of this Convention may apply for the examination of his claim and for assistance in presenting it to the appropriate authority.

Article 12

1. In relation to a Contracting State which does not, in accordance with the provisions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4 of this Convention, grant its nationality at birth by operation of law, the provisions of paragraph 1 of Article 1 or of Article 4, as the case may be, shall apply to persons born before as well as to persons born after the entry into force of this Convention.

2. The provisions of paragraph 4 of Article 1 of this Convention shall apply to persons born before as well as to persons born after its entry into force.

3. The provisions of Article 2 of this Convention shall apply only to foundlings found in the territory of a Contracting State after the entry into force of the Convention for that State.

Article 13

This Convention shall not be construed as affecting any provisions more conducive to the reduction of statelessness which may be contained in the law of any Contracting State now or hereafter in force, or may be contained in any other convention, treaty or agreement now or hereafter in force between two or more Contracting States.

Article 14

Any dispute between Contracting States concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled by other means shall be submitted to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 15

This Convention shall apply to all non-self-governing, trust, colonial and other non-metropolitan territories for the international relations of which any Contracting State is responsible; the Contracting State concerned shall, subject to the provisions of paragraph 2 of this Article, at the time of signature, ratification or accession, declare the non-metropolitan territory or territories to which the Convention shall apply *ipso facto* as a result of such signature, ratification or accession.

2. In any case in which, for the purpose of nationality, a non-metropolitan territory is not treated as one with the metropolitan territory, or in any case in which the previous consent of a non-metropolitan territory is required by the constitutional laws or practices of the Contracting State or of the non-metropolitan territory for the application of the Convention to that territory, that Contracting State shall endeavour to secure the needed consent of the non-metropolitan territory within the period of twelve months from the date of signature of the Convention by that Contracting State, and when such consent has been obtained the Contracting State shall notify the Secretary-General of the United Nations. This Convention shall apply to the territory or territories named in such notification from the date of its receipt by the Secretary-General.

3. After the expiry of the twelve-month period mentioned in paragraph 2 of this article, the Contracting States concerned shall inform the Secretary-General of the results of the consultations with those non-metropolitan territories for whose international relations they are responsible and whose consent to the application of this Convention may have been withheld.

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations from 30 August 1961 to 31 May 1962.

2. This Convention shall be open for signature on behalf of:

- (a) any State Member of the United Nations;
- (b) any other State invited to attend the United Nations Conference on the Elimination or Reduction of Future Statelessness;
- (c) any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. This Convention shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. This Convention shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this Article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 17

1. At the time of signature, ratification or accession any State may make a reservation in respect of Article 11, 14 or 15.

2. No other reservations to this Convention shall be admissible.

Article 18

1. This Convention shall enter into force two years after the date of the deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession or on the date on which this convention enters into force in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article, whichever is the later.

Article 19

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year after the date of its receipt by the Secretary-General.

2. In cases where, in accordance with the provisions of Article 15, this Convention has become applicable to a non-metropolitan territory of a Contracting State, that State may at any time thereafter, with the consent of the territory concerned, give notice to the Secretary-General of the United Nations denouncing this Convention separately in respect of that territory. The denunciation shall take effect one year after the date of the receipt of such notice by the Secretary-General, who shall notify all other Contracting States of such notice and the date of receipt thereof.

Article 20

1. The Secretary-General of the United Nations shall notify all members of the United Nations and the non-member States referred to in Article 16 of the following particulars:

- (a) signatures, ratifications and accession under Article 16;
- (b) reservations under Article 17;
- (c) the date upon which this Convention enters into force in pursuance of Article 18;
- (d) denunciations under Article 19.

2. The Secretary-General of the United Nations shall, after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession at the latest, bring to the attention of the General Assembly the question of the establishment, in accordance with Article 11, of such a body as therein mentioned.

Article 21

This Convention shall be registered by the Secretary-General of the United Nations on the date of its entry into force.

In Witness Whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Convention.

Done at New York, this thirtieth day of August, one thousand nine hundred and sixty-one, in a single copy, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic and which shall be deposited in the archives of the United Nations, and certified copies of which shall be delivered by the Secretary-General of the United Nations to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in Article 16 of this Convention.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONVENTION RELATING TO THE STATUS OF STATELESS PERSONS*

(New York, 1954)

Chapter I. General Provisions

Article 1

Definition of the term "Stateless Person"

1. For the purpose of this Convention, the term "stateless person" means a person who is not considered as a national by any State under the operation of its law.

2. This Convention shall not apply:

- (i) To persons who are at present receiving from organs or agencies of the United Nations other than the United Nations High Commissioner for Refugees protection or assistance so long as they are receiving such protections or assistance;
- (ii) To persons who are recognised by the competent authorities of the country in which they have taken residence as having the rights and obligations which are attached to the possession of the nationality of that country;
- (iii) To persons with respect to whom there are serious reasons for considering that:
 - (a) They have committed a crime against peace, a war crime, or a crime against humanity, as defined in the international instruments drawn up to make provisions in respect of such crimes;
 - (b) They have committed a serious non-political crime outside the country of their residence prior to their admission to that country;
 - (c) They have been guilty of acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 2

General Obligations

Every stateless person has duties to the country in which he finds himself, which require in particular that he conform to its laws and regulations as well as to measures taken for the maintenance of public order.

Article 3

Non-discrimination

The Contracting States shall apply the provisions of this Convention to stateless persons without discrimination as to race, religion or country of origin.

Article 4

Religion

The Contracting States shall accord to stateless persons within their territories treatment at least as favourable as that accorded to their nationals with respect to freedom to practise their religion and freedom as regards the religious education of their children.

Article 5

Rights granted apart from this Convention

Nothing in this Convention shall be deemed to impair any rights and benefits granted by a Contracting State to stateless persons apart from this Convention.

*U.N.T.S. vol. 360 p. 117

Article 6

The Term "in the same circumstances"

For the purpose of this Convention, the term "in the same circumstances" implies that any requirements (including requirements as to length and conditions of sojourn or residence) which the particular individual would have to fulfil for the enjoyment of the right in question, if he were not a stateless person, must be fulfilled by him, with the exception of requirements which by their nature a stateless person is incapable of fulfilling.

Article 7

Exception from Reciprocity

1. Except where this Convention contains more favourable provisions, a Contracting State shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to aliens generally.

2. After a period of three years' residence, all stateless persons shall enjoy exemption from legislative reciprocity in the territory of the Contracting States.

3. Each Contracting State shall continue to accord to stateless persons the rights and benefits to which they were already entitled, in the absence of reciprocity, at the date of entry into force of this Convention for that State.

4. The Contracting States shall consider favourably the possibility of according to stateless persons, in the absence of reciprocity, rights and benefits beyond those to which they are entitled according to paragraphs 2 and 3, and to extending exemption from reciprocity to stateless persons who do not fulfil the conditions provided for in paragraphs 2 and 3.

The provisions of paragraphs 2 and 3 apply both to the rights and benefits referred to in articles 13, 18, 19, 21 and 22 of this Convention and to rights and benefits for which this Convention does not provide.

Article 8

Exemption from Exceptional Measures

With regard to exceptional measures which may be taken against the person, property or interests of nationals or former nationals of a foreign State, the Contracting States shall not apply such measures to a stateless person solely on account of his having previously possessed the nationality of the foreign State in question. Contracting States which, under their legislation, are prevented from applying the general principle expressed in this article shall, in appropriate cases, grant exemptions in favour of such stateless persons.

Article 9

Provisional Measures

Nothing in this Convention shall prevent a Contracting State, in time of war or other grave and exceptional circumstances, from taking provisional measures which it considers to be essential to the national security in the case of a particular person, pending a determination by the Contracting State that that person is in fact a stateless person and that the continuance of such measures is necessary in his case in the interests of national security.

Article 10

Continuity of Residence

1. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War and removed to the territory of a Contracting State, and is resident there, the period of such enforced sojourn shall be considered to have been lawful residence within that territory.

2. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War from the territory of a Contracting State and has, prior to the date of entry into force of this Convention, returned there for the purpose of taking up residence, the period of residence before and after such enforced displacement shall be regarded as one uninterrupted period for any purposes for which uninterrupted residence is required.

*Article 11**Stateless Seamen*

In the case of stateless persons regularly serving as crew members on board a ship flying the flag of a Contracting State, that State shall give sympathetic consideration to their establishment on its territory and the issue of travel documents to them or their temporary admission to its territory particularly with a view to facilitating their establishment in another country.

Chapter II. Juridical Status*Article 12**Personal Status*

1. The personal status of a stateless person shall be governed by the law of the country of his domicile or, if he has no domicile, by the law of the country of his residence.

2. Rights previously acquired by a stateless person and dependent on personal status, more particularly rights attaching to marriage, shall be respected by a Contracting State, subject to compliance, if this be necessary, with the formalities required by the law of that State, provided that the right in question is one which would have been recognised by the law of that State had he not become stateless.

*Article 13**Movable and Immovable Property*

The Contracting States shall accord to a stateless person treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the acquisition of movable and immovable property and other rights pertaining thereto, and to leases and other contracts relating to movable and immovable property.

*Article 14**Artistic Rights and Industrial Property*

In respect of the protection of industrial property, such as inventions, designs or models, trade marks, trade names, and of rights in literary, artistic and scientific works, a stateless person shall be accorded in the country in which he has his habitual residence the same protection as is accorded to nationals of that country. In the territory of any other Contracting State, he shall be accorded the same protection as is accorded in that territory to nationals of the country in which he has his habitual residence.

*Article 15**Right of Association*

As regards non-political and non-profit-making associations and trade unions the Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible, and in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

*Article 16**Access to Courts*

1. A stateless person shall have free access to the Courts of Law on the territory of all Contracting States.

2. A stateless person shall enjoy in the Contracting State in which he has his habitual residence the same treatment as a national in matters pertaining to access to the Courts, including legal assistance and exemption from *cautio judicatum solvi*.

3. A stateless person shall be accorded in the matters referred to in paragraph 2 in countries other than that in which he has his habitual residence the treatment granted to a national of the country of his habitual residence.

Chapter III. Gainful Employment

Article 17

Wage-earning Employment

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage in wage-earning employment.

2. The Contracting States shall give sympathetic consideration to assimilating the rights of all stateless persons with regard to wage-earning employment to those of nationals, and in particular of those stateless persons who have entered their territory pursuant to programmes of labour recruitment or under immigration schemes.

Article 18

Self-employment

The Contracting States shall accord to a stateless person lawfully in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage on his own account in agriculture, industry, handicrafts and commerce and to establish commercial and industrial companies.

Article 19

Liberal Professions

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory who hold diplomas recognised by the competent authorities of that State, and who are desirous of practising a liberal profession, treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Chapter IV. Welfare

Article 20

Rationing

Where a rationing system exists, which applies to the population at large and regulates the general distribution of products in short supply, stateless persons shall be accorded the same treatment as nationals.

Article 21

Housing

As regards housing, the Contracting States, in so far as the matter is regulated by laws or regulations or is subject to the control of public authorities, shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Article 22

Public education

1. The Contracting States shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to nationals with respect to elementary education.

2. The Contracting States shall accord to stateless persons treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, with respect to education other than elementary education and, in particular, as regards access to studies, the recognition of foreign school certificates, diplomas and degrees, the remission of fees and charges and the award of scholarships.

*Article 23**Public Relief*

The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment with respect to public relief and assistance as is accorded to their nationals.

*Article 24**Labour Legislation and Social Security*

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment as is accorded to nationals in respect of the following matters:

(a) In so far as such matters are governed by laws or regulations or are subject to the control of administrative authorities: remuneration, including family allowances where these form part of remuneration, hours of work, overtime arrangements, holidays with pay, restrictions on home work, minimum age of employment, apprenticeship and training, woman's work and the work of young persons, and the employment of the benefits of collective bargaining;

(b) Social security (legal provisions in respect of employment, injury, occupational diseases, maternity, sickness, disability, old age, death, unemployment, family responsibilities and any other contingency which, according to national laws or regulations, is covered by a social security scheme), subject to the following limitations:

(i) There may be appropriate arrangements for the maintenance of acquired rights and rights in course of acquisition;

(ii) National laws or regulations of the country of residence may prescribe special arrangements concerning benefits or portions of benefits which are payable wholly out of public funds, and concerning allowances paid to persons who do not fulfil the contribution conditions prescribed for the award of a normal pension.

2. The right to compensation for the death of a stateless person resulting from employment injury or from occupational disease shall not be affected by the fact that the residence of the beneficiary is outside the territory of the Contracting State.

3. The Contracting States shall extend to stateless persons the benefits of agreements concluded between them, or which may be concluded between them in the future, concerning the maintenance of acquired rights and rights in the process of acquisition in regard to social security, subject only to the conditions which apply to nationals of the States signatory to the agreements in question.

4. The Contracting States will give sympathetic consideration to extending to stateless persons so far as possible the benefits of similar agreements which may at any time be in force between such Contracting States and non-Contracting States.

Chapter V. Administrative Measures*Article 25**Administrative Assistance*

1. When the exercise of a right by a stateless person would normally require the assistance of authorities of a foreign country to whom he cannot have recourse, the Contracting State in whose territory he is residing shall arrange that such assistance be afforded to him by their own authorities.

2. The authority or authorities mentioned in paragraph 1 shall deliver or cause to be delivered under their supervision to stateless persons such documents or certifications as would normally be delivered to aliens by or through their national authorities.

3. Documents or certifications so delivered shall stand in the stead of the official instruments delivered to aliens by or through their national authorities, and shall be given credence in the absence of proof to the contrary.

4. Subject to such exceptional treatment as may be granted to indigent persons, fees may be charged for the services mentioned herein, but such fees shall be moderate and commensurate with those charged to nationals for similar services.

5. The provisions of this article shall be without prejudice to articles 27 and 28.

*Article 26**Freedom of Movement*

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully in its territory the right to choose their place of residence and to move freely within its territory, subject to any regulations applicable to aliens generally in the same circumstances.

*Article 27**Identity Papers*

The Contracting States shall issue identity papers to any stateless person in their territory who does not possess a valid travel document.

*Article 28**Travel Documents*

The Contracting States shall issue to stateless persons lawfully staying in their territory travel documents for the purpose of travel outside their territory, unless compelling reasons of national security or public order otherwise require, and the provisions of the Schedule to this Convention shall apply with respect to such documents. The Contracting States may issue such a travel document to any other stateless person in their territory; they shall in particular give sympathetic consideration to the issue of such a travel document to stateless persons in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

*Article 29**Fiscal Charges*

1. The Contracting States shall not impose upon stateless persons duties, charges or taxes, of any description whatsoever, other or higher than those which are or may be levied on their nationals in similar situations.

2. Nothing in the above paragraph shall prevent the application to stateless persons of the laws and regulations concerning charges in respect of the issue to aliens of administrative documents including identity papers.

*Article 30**Transfer of Assets*

1. A Contracting State shall, in conformity with its laws and regulations, permit stateless persons to transfer assets which they have brought into its territory, to another country where they have been admitted for the purposes of resettlement.

2. A Contracting State shall give sympathetic consideration to the application of stateless persons for permission to transfer assets wherever they may be and which are necessary for their resettlement in another country to which they have been admitted.

*Article 31**Expulsion*

1. The Contracting States shall not expel a stateless person lawfully in their territory save on grounds of national security or public order.

2. The expulsion of such a stateless person shall be only in pursuance of a decision reached in accordance with due process of law. Except where compelling reasons of national security otherwise require, the stateless person shall be allowed to submit evidence to clear himself, and to appeal to and be represented for the purpose before competent authority or a person or persons specially designated by the competent authority.

3. The Contracting States shall allow such a stateless person a reasonable period within which to seek legal admission into another country. The Contracting States reserve the right to apply during that period such internal measures as they may deem necessary.

*Article 32**Naturalisation*

The Contracting State shall as far as possible facilitate the assimilation and naturalisation of stateless persons. They shall in particular make every effort to expedite naturalisation proceedings and to reduce as far as possible the charges and costs of such proceedings.

Chapter VI. Final Clauses*Article 33**Information on National Legislation*

The Contracting States shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the laws and regulations which they may adopt to ensure the application of this Convention.

*Article 34**Settlement of Disputes*

Any dispute between parties to this Convention relating to its interpretation or application, which cannot be settled by other means, shall be referred to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

*Article 35**Signature, Ratification and Accession*

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations until December 31, 1955.

2. It shall be open for signature on behalf of:

- (a) Any State Member of the United Nations;
- (b) Any other State invited to attend the United Nations Conference on the Status of Stateless Persons; and
- (c) Any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. It shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. It shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

*Article 36**Territorial Application Clause*

1. Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that this Convention shall extend to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. Such a declaration shall take effect when the Convention enters into force for the State concerned.

2. At any time thereafter any such extension shall be made by notification addressed to the Secretary-General of the United Nations and shall take effect as from the ninetieth day after the day of receipt by the Secretary-General of the United Nations of this notification, or as from the date of entry into force of the Convention for the State concerned, whichever is the later.

3. With respect to those territories to which this Convention is not extended at the time of signature, ratification or accession, each State concerned shall consider the possibility of taking the necessary steps in order to extend the application of this Convention to such territories, subject, where necessary for constitutional reasons, to the consent of the Governments of such territories.

*Article 37**Federal Clause*

In the case of a Federal or non-unitary State, the following provisions shall apply:

- (a) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction

of the federal legislative authority, the obligations of the Federal Government shall to this extent be the same as those of Parties which are not Federal States;

(b) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of constituent States, provinces or cantons which are not, under the constitutional system of the Federation, bound to take legislative action, the Federal Government shall bring such articles with a favourable recommendation to the notice of the appropriate authorities of States, provinces or cantons at the earliest possible moment.

(c) A Federal State Party to this Convention shall, at the request of any other Contracting State transmitted through the Secretary-General of the United Nations, supply a statement of the law and practice of the Federation and its constituent units in regard to any particular provision of the Convention showing the extent to which effect has been given to that provision by legislative or other action.

Article 38

Reservations

1. At the time of signature, ratification or accession, any State may make reservations to articles of the Convention other than to articles 1, 3, 4, 16 (1) and 33 to 42 inclusive.

2. Any State making a reservation in accordance with paragraph 1 of this article may at any time withdraw the reservation by a communication to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Article 39

Entry into Force

1. This Convention shall come into force on the ninetieth day following the day of deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 40

Denunciation

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year from the date upon which it is received by the Secretary-General of the United Nations.

3. Any State which has made a declaration or notification under article 36 may, at any time thereafter, by a notification to the Secretary-General of the United Nations, declare that the Convention shall cease to extend to such territory one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 41

Revision

1. Any Contracting State may request revision of this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall recommend the steps, if any, to be taken in respect of such request.

Article 42

Notifications by the Secretary-General of the United Nations

The Secretary-General of the United Nations shall inform all Members of the United Nations and non-Member States referred to in article 35:

(a) Of signatures, ratifications and accessions in accordance with article 35;

(b) Of declarations and notifications in accordance with article 36;

(c) Of reservations and withdrawals in accordance with article 38;

- (d) Of the date on which this Convention will come into force in accordance with article 39;
- (e) Of denunciations and notifications in accordance with article 40;
- (f) Of requests for revision in accordance with article 41.

In faith whereof the undersigned, duly authorised, have signed this Convention on behalf of their respective Governments,

Done at New York, this twenty-eighth day of September, one thousand nine hundred and fifty-four, in a single copy, of which the English, French and Spanish texts are equally authentic and which shall remain deposited in the archives of the United Nations, and certified true copies of which shall be delivered to all Members of the United Nations and to the non-Member States referred to in article 35.

SCHEDULE

Paragraph 1

1. The travel document referred to in article 28 of this Convention shall indicate that the holder is a stateless person under the terms of the Convention of September 28, 1954.
2. The document shall be made out in at least two languages, one of which shall be English or French.
3. The Contracting States will consider the desirability of adopting the model travel document attached hereto.

Paragraph 2

Subject to the regulations obtaining in the country of issue, children may be included in the travel document of a parent or, in exceptional circumstances, of another adult.

Paragraph 3

The fees charged for issue of the document shall not exceed the lowest scale of charges for national passports.

Paragraph 4

Save in special or exceptional cases, the document shall be made valid for the largest possible number of countries.

Paragraph 5

The document shall have a validity of not less than three months and not more than two years.

Paragraph 6

1. The renewal or extension of the validity of the document is a matter for the authority which issued it, so long as the holder has not established lawful residence in another territory and resides lawfully in the territory of the said authority. The issue of a new document is, under the same conditions, a matter for the authority which issued the former document.
2. Diplomatic or consular authorities may be authorised to extend, for a period not exceeding six months, the validity of travel documents issued by their Governments.
3. The Contracting States shall give sympathetic consideration to renewing or extending the validity of travel documents or issuing new documents to stateless persons no longer lawfully resident in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

Paragraph 7

The Contracting States shall recognise the validity of the documents issued in accordance with the provisions of article 28 of this Convention.

Paragraph 8

The competent authorities of the country to which the stateless person desires to proceed shall, if they are prepared to admit him and if a visa is required, affix a visa on the document of which he is the holder.

Paragraph 9

1. The Contracting States undertake to issue transit visas to stateless persons who have obtained visas for a territory of final destination.
2. The issue of such visas may be refused on grounds which would justify refusal of a visa to any alien.

Paragraph 10

The fees for the issue of exit, entry or transit visas shall not exceed the lowest scale of charges for visas on foreign passports.

Paragraph 11

When a stateless person has lawfully taken up residence in the territory of another Contracting State, the responsibility for the issue of a new document, under the terms and conditions of article 28 shall be that of the competent authority of that territory, to which the stateless person shall be entitled to apply.

Paragraph 12

The authority issuing a new document shall withdraw the old document and shall return it to the country of issue if it is stated in the document that it should be so returned; otherwise it shall withdraw and cancel the document.

Paragraph 13

1. A travel document issued in accordance with article 28 of this Convention shall, unless it contains a statement to the contrary, entitle the holder to re-enter the territory of the issuing State at any time during the period of its validity. In any case the period during which the holder may return to the country issuing the document shall not be less than three months, except when the country to which the stateless person proposes to travel does not insist on the travel document according the right of re-entry.

2. Subject to the provisions of the preceding sub-paragraph, a Contracting State may require the holder of the document to comply with such formalities as may be prescribed in regard to exit from or return to its territory.

Paragraph 14

Subject only to the terms of paragraph 13, the provisions of this Schedule in no way affect the laws and regulations governing the conditions of admission to, transit through, residence and establishment in, and departure from, the territories of the Contracting States.

Paragraph 15

Neither the issue of the document nor the entries made thereon determine or affect the status of the holder, particularly as regards nationality.

Paragraph 16

The issue of the document does not in any way entitle the holder to the protection of the diplomatic or consular authorities of the country of issue and does not *ipso facto* confer on these authorities a right of protection.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง
พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...)

พ.ศ.....,

ของ

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

.....
.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...)
พ.ศ....."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515

มาตรา 4 ให้ยกเลิกในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 7 บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย"

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508

"มาตรา 7 ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว หรือ มารดาเป็นคนต่างด้าวแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น

- (1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะราย
- (2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ
- (3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 14 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าว และอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสอง ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้แสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์"

มาตรา 7 ผู้ที่เกิดก่อนวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ ได้สัญชาติไทยโดยผลแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ข้อ 1 หรือข้อ 2 หากยังอยู่ในข่ายที่จะไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย แต่หากไม่อยู่ในข่ายที่จะไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ ย่อมได้สัญชาติไทย

มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง

พระราชบัญญัติ

สัญชาติ (ฉบับที่...)

พ.ศ.....

ของ

กระทรวงมหาดไทย

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติไทย

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 7 ภายใต้มันกับมาตรา 7 ทวิ บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย"

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508

"มาตรา 7 ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวหรือมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏภูมิฉันทาที่ขอด้วยกฎหมาย ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทยถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือตามความเป็นจริงหรือมารดาเป็น

- (1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- (2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่หรือเกิดแล้วอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราวหรือ
- (3) ผู้ที่เข้ามาอยู่หรือเกิดแล้วอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีจะพิจารณาเห็นสมควรและสั่งเฉพาะรายเป็นประการอื่น"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 14 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรค

สองให้แสดงความประสงค์เข้าถือสัญชาติได้แต่เพียงสัญชาติเดียว ราชอาณาจักรจึงความจกเงต่อ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มิอายุ
ครบยี่สิบปีบริบูรณ์"

มาตรา 7 ผู้ที่เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่
ได้สัญชาติไทยโดยผลแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม
พ.ศ.2515 ข้อ 1 หรือข้อ 2 หากยังอยู่ในข่ายที่จะไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ
ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย

มาตรา 8 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง
พระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2535

.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญญาติ

.....
.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 7 บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง"

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508

"มาตรา 7 ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

- (1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะราย
- (2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ
- (3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่ง เฉพาะรายให้บุคคลตามวรรคหนึ่ง ได้สัญชาติไทยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่จะมีการสั่งเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น"

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 14 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าว และอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสอง ให้แสดงความประสงค์เข้าถือสัญชาติได้แต่เพียงสัญชาติเดียว โดยให้แจ้งความจําแนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ ถ้าไม่มีการแจ้งความจําแนงภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสัญชาติไทย เว้นแต่รัฐมนตรีจะสั่งเฉพาะรายเป็นอย่างอื่น"

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 15 นอกจากกรณีตามมาตรา 14 ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่น หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 18 เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคง หรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทย ตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง"

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 21 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าว และอาจถือสัญชาติของบิดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย"

มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 7 (1) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา 11 บทบัญญัติมาตรา 7 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2515 ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง อาจได้สัญชาติไทยได้ตามมาตรา 3 ทวิ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้รัฐมนตรีจะสั่งให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ททหน้ารัฐสภา

(นายพิรุณ พุ่มภีร์)
ผู้อำนวยการกองการประชุม
สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

ภาคผนวก 7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 วรรคหนึ่ง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การถือสัญชาติไทยของผู้มีบิดาเป็นคนต่างด้าว หรือบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติของบิดามารดาให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทยของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย และได้สัญชาติอื่นด้วยกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือบุคคลที่ได้สัญชาติไทยจากการแปลงสัญชาติของบิดามารดา โดยให้บุคคลดังกล่าวต้องแจ้งความจำนงสละสัญชาติไทยในกรณีที่ประสงค์จะถือสัญชาติอื่นต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

1. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 14 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา 12 วรรคสอง ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มิอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์"

2. ความในมาตรา 14 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้บังคับกับบุคคลที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ดำเนินการตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักเกณฑ์แนวทางการพิจารณาอนุญาตการปฏิบัติการและประเด็นการสอบสวน คำร้องขอ
คืน/ขอมีสัญชาติไทยให้บุตรตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337

กรณีที่ 1 มารดาสัญชาติไทย จดทะเบียนสมรสกับบิดาต่างด้าวเข้าเงื่อนไข
ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337

1. หลักเกณฑ์แนวทางการพิจารณาอนุญาตที่คณะกรรมการพิจารณาคืนสัญชาติ
ไทยตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 กำหนดไว้

1.1 พิจารณาว่าบุตรมีสัญชาติไทยหรือไม่

1.2 บิดายินยอมให้บุตรมีสัญชาติไทยให้แยกการพิจารณาเป็น 2 กรณีคือ

1.2.1 กรณีบิดาอยู่ในประเทศไทย ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ
ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต ตรวจสอบเหตุผลและความจำเป็น แล้ว
ให้บิดาลงนาม

1.2.2 กรณีบิดาอยู่ต่างประเทศหนังสือรับรองให้ความยินยอมของ
บิดาให้ผ่านการรับรองจากสถานทูตไทย หรือกงสุลไทยประจำประเทศนั้น ๆ ถ้าไม่มีสถาน
ทูตให้ Natary public*

1.3 สถานภาพทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

1.4 ประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่ของบิดาเป็นสังคมนิยมหรือไม่ ให้นายอำเภอ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขต ตรวจสอบพฤติกรรมเพิ่มเติม
ไปยังสำนักข่าวกรองแห่งชาติอีกทางหนึ่ง การตรวจสอบพฤติกรรมนี้หมายถึงตรวจสอบเฉพาะ
ประเทศสังคมนิยมเท่านั้น มิได้หมายถึงประเทศที่ไม่ได้เป็นสังคมนิยม แต่มีรัฐบาลเป็นสังคมนิยม

* รณตารี พับบลิค (Natory Public) เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งให้เป็น
ผู้รับรองเอกสารและมีอำนาจให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทำการสาบานตัวด้วย การแต่งตั้งจะมีใบสำคัญ
ของรัฐบาลประเทศนั้นแสดงตัว ในประเทศไทยไม่มีเจ้าหน้าที่รณตารี พับบลิค เพราะมีนายอำเภอ
ทำหน้าที่แทนกันได้

1.5 เหตุผลและความจำเป็นในการศึกษาของบุตร

1.6 ถ้าบุตรนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องมีการมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตตรวจสอบไปยังกองบัตร ประจำตัวประชาชน กรมการปกครอง ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการทํามั่วสุมประชาชน การทำเอกสารสิทธิให้แก่บุคคลต่างด้าว (กบป.) ว่ามีการดำเนินการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบหรือไม่

2. การปฏิบัติและประเด็นการสืบสวนสอบสวน

2.1 ให้มารดาของบุตร เป็นผู้ยื่นคำร้องตามแบบที่ส่งมาพร้อมนี้

2.2 หลักฐานที่ต้องนำมาแสดง

2.2.1 หลักฐานที่ผู้ร้องต้องนำมาแสดงประกอบด้วยบัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรสของผู้ร้อง บัตรประชาชนและทะเบียนบ้านของบิดามารดา ผู้ร้องหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหลักฐานอื่น กรณีผู้ร้องมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว เพื่อประกอบการพิจารณาว่าผู้ร้องได้สัญชาติไทยมาโดยถูกต้องหรือไม่

2.2.2 หลักฐานของสามีผู้ร้องประกอบด้วย หนังสือเดินทางและหลักฐานประจำตัวอื่น ๆ (ถ้ามี)

2.2.3 หลักฐานของบุตรผู้ร้องประกอบด้วย สำเนาทะเบียนบ้าน สูติบัตรการเกิด หลักฐานหรือหนังสือรับรองการศึกษาจากสถานศึกษา (ถ้ามี)

เอกสารทุกฉบับให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับรองไว้ เป็นหลักฐานและถ้าเป็นเอกสารที่ออกให้โดยส่วนราชการอื่นให้ตรวจสอบว่าต้นข้อมูลจริงหรือไม่ มีรายการถูกต้องตรงกันเพียงใด และเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้จริงหรือไม่ พร้อมบันทึกผลการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานในเอกสารทุกฉบับด้วย

2.3 ให้ผู้ร้องนำพยานที่รู้เห็นการเกิดของบุตรผู้ร้อง จำนวน 2 ปากมาสอบสวนปากคำเป็นพยานยืนยันว่า เป็นบุตรของผู้ร้องจริง เกิดเมื่อวันที่ เดือน ปีใด เกิดที่ไหน

จากบิดามารดาชื่อและสัญชาติใด พยานแต่ละปากทราบได้อย่างไร มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถานใดกับผู้ร้องไว้ยืนยันไปโดยละเอียด

2.4 ให้เรียกตัวผู้ร้องและสามีมาทำการสอบสวนปากคำว่า บิดามารดาชื่อและสัญชาติใด เกิดเมื่อวันเดือนปีใด อายุเท่าใด มีพี่น้องร่วมบิดามารดากี่คน ชื่ออะไร เกิดเมื่อใด อายุเท่าใด ปัจจุบันประกอบอาชีพหรือมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด ผู้ร้องและสามีจบการศึกษาชั้นสูงสุดที่ใด ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด ประกอบอาชีพอะไร อยู่ที่ใด มีรายได้เดือนละเท่าใด ให้ผู้ร้องชี้แจงเดือนและเท่าใด สามีผู้ร้องชื่อและสัญชาติใด ถิ่นหนังสือเดินทางเลขที่เท่าใด ออกให้ ณ ที่ใด ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือถาวรเพื่ออะไร เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยครั้งแรกเมื่อใด บุคคลทั้งสองรู้จักกันที่ไหน ตั้งแต่เมื่อใด นานเท่าใดจึงได้สมรสกันหรือได้เสียเป็นสามีภริยากัน จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศหรือไม่ ทะเบียนสมรสเลขที่เท่าใด ลงวันเดือนปีใด ออกให้ ณ ที่ใด สามีผู้ร้องเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยครั้งแรกเมื่อวันเดือนปีใด ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ให้เห็นหลักฐานที่แสดงว่าเดินทางเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกมาแสดง ปัจจุบันผู้ร้องและสามีพักอาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัดใด เคยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบสังคมนิยมหรือไม่ หากเคยพักอาศัยอยู่ นานเท่าใด เป็นเพราะเหตุใดจึงเดินทางไปอยู่ประเทศอื่น ระหว่างที่ผู้ร้องอยู่กินร่วมกันสามีภริยากับสามี เกิดบุตรด้วยกันกี่คน ชื่ออะไร บ้าง อายุเท่าใด บุตรแต่ละคนเกิดที่ใด เมื่อวันเดือนปีใด สตรีบุตรการเกิดเลขที่เท่าใด ลงวันเดือนปีใด ออกให้ ณ ที่ใด ได้ดำเนินการแจ้งย้ายชื่อบุตรเข้าทะเบียนบ้านไว้หรือไม่ ประการใด ปัจจุบันผู้ร้องและสามียังอยู่กินร่วมกันฉันสามีภริยาหรือไม่ หากเลิกร้างหรือหย่าขาดจากกันแล้วให้เห็นหลักฐานมาแสดงให้สอบสวนปากคำ สามีผู้ร้องยืนยันไปโดยละเอียดว่าในการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทยในครั้งนี้ สามีผู้ร้องเห็นชอบด้วยหรือขัดข้องประการใดหรือไม่ ได้ดำเนินการร้องขอให้บุตรเข้าถือสัญชาติตามบิดาไปแล้วหรือไม่ประการใด ในกรณีที่ผู้ร้องไม่อาจนำสามีมาให้การในเรื่องนี้ได้ ให้ผู้ร้องติดต่อกับสามี เพื่อขอหนังสือรับรองจากสามีรับรองยืนยันมาเป็นหลักฐานโดยผ่านการรับรองของสถานทูตไทย หรือสถานกงสุลไทยประจำประเทศนั้น ๆ ถ้าไม่มีสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยให้รับรองว่าในกรณีที่ภริยาต้องการให้บุตรมีสัญชาติไทยนั้น ไม่ขัดข้องแต่ประการใด สอบสวนปากคำผู้ร้องและสามี

ว่ามีจุดประสงค์ที่จะนำบุตรเดินทางออกไปอยู่นอกประเทศหรือไม่ประการใด การยื่นคำร้องขอสัญชาติไทยให้บุตรในครั้ง นี้ มีจุดประสงค์อย่างไร มีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทย หากบุตรถือสัญชาติตามบิดาของเด็ก ผู้ร้องจะมีความยุ่งยากประการใดบ้าง ให้ยืนยันไปโดยละเอียด

2.5 ให้ผู้ร้องและสามีนำหลักฐานการศึกษาชั้นสูงสุดมาแสดง พร้อมทั้งหนังสือรับรองการทำงาน โดยระบุอัตราเงินเดือนไว้ให้ชัดเจนหรือกรณีประกอบอาชีพค้าขาย ให้ส่งหลักฐานอื่น ๆ ประกอบพร้อมทั้งเรียกเอกสารการเสียภาษีที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา ตรวจสอบว่าผู้ร้องและสามีมีรายได้ตามที่ให้ปากคำหรือไม่ รวมทั้งหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากของผู้ร้องและสามี (ถ้ามี) และในกรณีที่สามีผู้ร้องประกอบอาชีพอยู่ในราชอาณาจักรไทย ให้ส่งหลักฐานการอนุญาตให้ทำงานประกอบด้วย

2.6 ให้ผู้ร้องนำรูปถ่ายของบุตร ขนาด 4/6 เซนติเมตร จำนวน 2 รูป มาประกอบเรื่อง พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองว่าเป็นรูปถ่ายของบุตรผู้ร้อง ชื่ออะไร เกิดจากบิดาชื่ออะไร เกิดที่ใด ตามสูติบัตรการเกิดเลขที่เท่าใด ออกให้ ณ ที่ใด เมื่อวันที่ เดือน ปีใด

2.7 ถ้าสามีผู้ร้องเป็นพลเมืองของประเทศที่เป็นสังคมนิยม ให้ตรวจสอบพฤติการณ์ของสามีผู้ร้องไปยังผู้อำนวยการกอง 12 สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เลขที่ 321 ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 ทั้งนี้ มิได้หมายถึงประเทศที่ไม่ได้เป็นสังคมนิยม แต่มีรัฐบาลเป็นสังคมนิยม

2.8 ถ้าบุตรนั้นมีอายุอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้ตรวจสอบไปยังกองบัตรประจำตัวประชาชน กรมการปกครอง ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประชาชน การทำเอกสิทธิ์ให้แก่บุคคลต่างต่าง (กพบ.) ว่ามีการดำเนินการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนโดยมิชอบหรือไม่

2.9 ให้จัดทำสรุปข้อมูลประกอบการพิจารณาของบิดามารดาและบุตร ประกอบเรื่องตามตัวอย่างในกานะหน้าที่ส่งมาพร้อมนี้

2.10 ให้จัดทำบันทึกสรุปเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยความเป็นมา ผลการสืบสวน สอบสวน ผู้ร้อง สามี พยานเอกสารและพยานบุคคล ข้อกฎหมาย ข้อเท็จจริง ความเห็น และข้อเสนอประกอบเรื่อง และจัดทำบัญชีเอกสารประกอบการร้องประกอบเรื่องด้วย

กรณีที่ 2 มารดาสัญชาติไทยมิได้จดทะเบียนสมรสกับบิดาต่างด้าวเงื่อนไข ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากกรณีที่บุตรเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมารดาสัญชาติไทยมิได้จดทะเบียนสมรสกับบิดาคนต่างด้าว คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าเป็นบุตรของมารดาแต่ฝ่ายเดียว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1546 และได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 มาตรา 7 อนุมาตรา 3 ไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะถูกถอนหรือไม่ได้สัญชาติตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ซึ่งความเห็นดังกล่าวขัดกับสรุปข้อวินิจฉัยเรื่องสัญชาติฯ ของกระทรวงมหาดไทยตามหนังสือลับ ส่วนมากที่ มท 0313/793 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2520 ข้อ (16) ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ไม่ได้ส่งยกเลิกข้อวินิจฉัยนี้ เพื่อความมั่นคงของชาติ ในทางปฏิบัติจึงให้ยื่นขอเป็นราย ๆ ไป เพื่อดำเนินการตรวจสอบการจดทะเบียนสมรสและหลักฐานอื่นตามแนวทางดังต่อไปนี้ แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยสั่งการต่อไป

2. ให้มารดาของบุตรเป็นผู้ยื่นคำร้อง

3. หลักฐานที่ต้องนำมาแสดง

3.1 หลักฐานที่ผู้ร้องต้องนำมาแสดงประกอบด้วย บัตรประชาชน ทะเบียนบ้านของผู้ร้อง บัตรประชาชนและทะเบียนบ้านของบิดามารดาผู้ร้องหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหลักฐานอื่นของบิดามารดาผู้ร้อง กรณีที่บิดามารดาเป็นคนต่างด้าว

เพื่อประกอบการพิจารณาว่าผู้ร้องได้สัญชาติไทยมาโดยถูกต้องหรือไม่

3.2 หลักฐานของสามีผู้ร้อง ประกอบด้วย หนังสือเดินทางและหลักฐานประจำตัวอื่น ๆ

3.3 หลักฐานของบุตรผู้ร้อง ประกอบด้วย สูติบัตรการเกิด ทะเบียนบ้าน หลักฐานหรือหนังสือรับรองการศึกษาจากสถานศึกษา (ถ้ามี)

เอกสารทุกฉบับที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับรองไว้เป็นหลักฐาน และ ถ้าเป็นเอกสารที่ออกให้โดยส่วนราชการอื่นให้ตรวจสอบว่า มีต้นข้อมูลอยู่จริงหรือไม่ มีรายการถูกต้องตรงกันเพียงใด และเป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้จริงหรือไม่ พร้อมบันทึกผลการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐานในเอกสารทุกฉบับ

4. ให้ผู้ร้องนำพยานบุคคลที่รู้เห็นการเกิดของบุตรผู้ร้อง จำนวน 2 ปากมา สอบปากคำ เป็นพยานยืนยันว่าเป็นบุตรของผู้ร้องจริง เกิดเมื่อวันที่เดือนปีใด เกิดที่ไหน จากบิดามารดาชื่อและสัญชาติใด พยานแต่ละปากทราบได้อย่างไร มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสถานใดกับผู้ร้องให้ยืนยันไปโดยละเอียด

5. ให้เรียกตัวผู้ร้องและสามีมาทำการสอบสวนปากคำว่า บิดามารดาชื่อและสัญชาติใด เกิดเมื่อวันที่เดือนปีใด อายุเท่าใด มีพี่น้องร่วมบิดามารดาที่คน ชื่ออะไร เกิดเมื่อใด อายุเท่าใด ปัจจุบันประกอบอาชีพหรือมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด ผู้ร้องและสามีจบการศึกษาชั้นสูงสุดที่ใด ปัจจุบันมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด ประกอบอาชีพอะไร อยู่ที่ใด มีรายได้เดือนละเท่าไร ให้ผู้ร้องใช้จ่ายเดือนละเท่าใด สามีผู้ร้องชื่อและสัญชาติใด ถือหนังสือเดินทางเลขที่ใด ออกให้ ณ ที่ใด ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือถาวรเพื่ออะไร เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทยครั้งแรกเมื่อใด บุคคลทั้งสองรู้จักกันที่ไหน ตั้งแต่เมื่อใด นานเท่าใด จึงสมรสกันหรือได้เสียกันเป็นสามีภริยากัน จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศ หรือไม่ หากจดทะเบียนสมรสเลขที่เท่าใด เมื่อวันที่เดือนปีใด ออกให้ ณ ที่ไหน หากมิได้จดทะเบียนสมรสกันให้สอบปากคำผู้ร้องและสามียืนยันรายละเอียดว่าเป็นเพราะเหตุใด ปัจจุบันสามีผู้ร้องพักอาศัยอยู่ที่ใด เคยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีการปกครองในระบอบสังคมนิยมหรือไม่ หากเคยพักอาศัยอยู่นานกี่ปีและเป็น

เพราะเหตุใดจึงเดินทางไปอยู่ประเทศอื่นระหว่างที่ผู้ร้องอยู่กับเงินสามีภริยากับสามี เกิดบุตรด้วยกันกี่คน ชื่ออะไรบ้าง อายุเท่าใด บุตรแต่ละคนเกิดเมื่อวันเดือน ปีใด เกิดที่ใด ได้แจ้งการเกิดไว้หรือไม่ หากแจ้งสูติบัตรเลขที่เท่าใด ลงวันเดือนปีใด ออกให้ ณ ที่ใด ได้ดำเนินการแจ้งการย้ายชื่อบุตรเข้าทะเบียนบ้านไว้หรือไม่ประการใด ถ้ามีหลักฐาน ให้นำมาแสดงด้วย กรณีที่ผู้ร้องและสามีเลิกร้างกันให้สอบสวนปากคำสามีผู้ร้องยืนยันโดยละเอียดว่าในการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทยครั้งนี้ สามีผู้ร้องเห็นชอบด้วยหรือไม่ หรือขัดข้องประการใด ได้ดำเนินการร้องขอให้บุตรเข้าถือสัญชาติตามบิดาไปแล้วหรือไม่ประการใด ในกรณีที่ผู้ร้องไม่อาจนำสามีมาให้การในเรื่องนี้ได้ ให้ผู้ร้องติดต่อกับสามีเพื่อขอหนังสือรับรองจากสามีรับรองยืนยันมาเป็นหลักฐาน โดยผ่านการรับรองของสถานทูตไทยหรือกงสุลไทยประจำประเทศนั้น ๆ หรือกรณีไม่มีสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยประจำประเทศนั้น ๆ ให้ Notary Public รับรองว่าในกรณีที่ภริยาผู้ร้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทยนั้น ไม่ขัดข้องแต่ประการใด สอบสวนปากคำผู้ร้องและสามีมีจุดประสงค์ที่จะนำบุตรเดินทางไปอยู่นอกประเทศหรือไม่ เพราะเหตุใด กับสอบสวนให้ปรากฏแน่ชัดถึงเจตนารมณ์ในการยื่นคำร้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทยว่ามีจุดประสงค์อย่างไร มีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้องขอให้บุตรมีสัญชาติไทย หากบุตรถือสัญชาติตามบิดาแล้ว จะมีความยุ่งยากประการใดบ้าง ให้ยืนยันไปโดยละเอียด

6. กรณีที่ผู้ร้องอ้างว่า ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมาย ให้ผู้ร้องไปติดต่อกับสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่หรือขณะเมื่อทำการสมรสกับสามี เพื่อขอหนังสือรับรองนำมาแสดงเป็นหลักฐานว่าผู้ร้องกับสามีไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันเป็นการถูกต้องตามกฎหมายแต่อย่างใด แล้วให้ตรวจสอบการจดทะเบียนสมรสไปยังกองการทะเบียน กรมการปกครองอีกทางหนึ่ง และตรวจสอบการจดทะเบียนสมรสไปยังกองบังคับการ 3 กองตรวจคนเข้าเมือง ขอยสวนพลู ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120 ว่าในการร้องขออยู่ในราชอาณาจักรไทยชั่วคราวของสามีผู้ร้อง ได้นำหลักฐานทะเบียนสมรส ตามกฎหมายไทยหรือต่างประเทศมาแสดง เพื่อใช้ในการประกอบการอ้างอิงในการขออยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือมีข้อมูลเกี่ยวกับการจดทะเบียนสมรสของคู่สมรสดังกล่าวอย่างไรหรือไม่

7. ให้ผู้ร้องนำรูปถ่ายของบุตรขนาด 4/6 เซนติเมตร จำนวน 2 รูป มาประกอบเรื่องพร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ลงนามรับรองว่าเป็นรูปถ่ายของบุตรผู้ร้อง ชื่ออะไร ซึ่งเกิดกับบิดาชื่ออะไร เกิดที่ใดตามสูติบัตรการเกิด เลขที่เท่าใด ออกให้ ณ ที่ใด เมื่อวันที่ เดือน ปีใด

8. ให้ผู้ร้องนำหลักฐานการสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด หนังสือรับรองการทำงาน (ถ้ามี) พร้อมระบุดำเนินเงินเดือนจากสถานที่ทำงานมาแสดง รวมทั้งหนังสือรับรองการทำงาน ของสามีผู้ร้องด้วย (ถ้ามี) ถ้าสามีประกอบอาชีพอยู่ในราชอาณาจักรไทยให้ส่งหลักฐานการอนุญาตให้ทำงานประกอบด้วย

9. ถ้าบุตรนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนให้ตรวจสอบไปยัง กองบัตรประจำตัวประชาชน กรมการปกครอง ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการ ป้องกันและปราบปรามการทําร้ายประชาชน การทําเอกสิทธิ์ให้แก่บุคคลต่างด้าว (กปข.) ว่ามีการดำเนินการขอมีบัตรประชาชนโดยมิชอบหรือไม่

10. ให้จัดทำบันทึกสรุปเรื่อง ซึ่งประกอบด้วยความเป็นมา ผลการสืบสวนสอบสวนผู้ร้อง สามี พยานเอกสารและพยานบุคคล ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย ความเห็นและข้อเสนอประกอบเรื่อง และจัดทำบัญชีเอกสารประกอบคำร้อง ประกอบเรื่องด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายชาญ เกียรติศักดิ์ดวงศ์ เกิดในกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2509 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลาย จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2529 เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นปริญญาโท ปีการศึกษา 2530 ปัจจุบันทำงานที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย